Відомі люди нашого міста

(цикл краєзнавчих портретів)

Наше місто подарувало Україні багато талановитих, цікавих та одіозних людей, доля яких пов’язана з м. Умань. Дуже часто ми дивимось телевізор чи старий кінофільм і навіть не здогадуємося, що колись ці люди так само ходили вулицями міста, купували щось у магазинах, милувались краєвидами та архітектурою Умані, а деякі проживають поряд з нами і по цей час.

Сотник з Умані став знаменитим перекладачем з польської українською мовою і російським «нарєчієм»

Степан Лукомський народився 1701 року в Умані на Черкащині, в козацькій родині…

У 1712—1722 навчався у відомій на всю Європу Києво-Могилянській академії. Бажаючи продовжити науку, виїхав за кордон. З огляду на хворобу, надовго лишився в Польщі, але у 1726 році повернувся до Києва і закінчив повний курс Києво-Могилянської академії, вчителював. У 1731 році вступив на службу до Генеральної військової канцелярії, де вже через два роки за особистим указом гетьмана Данила Апостола його призначено старшим військовим канцеляристом.

У 1738 р. Лукомський переклав з польської мови «Діаріуш» Симона Окольського і склав оповідання про подальші події в Україні з 1639 до 1648 року, користуючись даними «Руського літопису достовірного». Друга робота Лукомського була підготовлена у 1770 р. на підставі записок польського історика Матвія Титловського, де висвітлюється битва під Цецорою (1620) і Хотинська війна (1621). У 1770 р. Лукомський закінчив свою третю працю, яку назвав «Собрание историческое из книг древнего писателя Александра Гвагнина и из старых верных русских летописей абшитованым полковым обозным Степаном Василевичем Лукомским сочиненное в городе Прилуки 1770 года».

В історичних працях Лукомський порушував питання про тяглість історії України та історії існування українського народу з княжої доби до XVIII ст. включно. Впродовж **1751—1757 рр.** він виконував грандіозну за обсягом працю — перекладав з латинського видання твори історика I століття після Різдва Христового Йосифа Флавія, всіх його 20 книг «Древностей іудейських». Працював над цим перекладом протягом 12 років.

В описі книг архімандрита Чернігівського Троїцького Іллінського монастиря Паїсія Яновського (1781) згадані ще два рукописні переклади Лукомського, закінчені **у 1763 р.** перекладав він російською мовою, яку іноді називав «російським нарєчієм», очевидно, з польського видання, популярний в Європі в XIV — XVII ст. лицарський роман «Історія про імператора римського Оттона Першого» з доданою наприкінці «Історією правдивою про графиню Алтдорську, котра одним породженням дванадцять синів породила», а також з польської мови — «Короткий християнський про четверочасну вічність розмисел» (1753). До 1761 р. належить переклад Лукомського «Історії про короля польського Іоана Собеського» з книги польського автора Якова Рубінковського, яка побачила світ у 1754 році.

Поховано уманчанина Степана Лукомського у Прилуках на Чернігівщині – колишній козацький сотник і полковник обозний помер у майже 80-річному віці…

Надія Суровцова – письменниця, історик, політична та громадська діячка, журналіст, багаторічний в'язень сталінських катівень

Надія Суровцова – письменниця, історик, політичний та громадський діяч, поліглот, перекладач, журналіст, багаторічний в’язень сталінських катівень, жінка-легенда, дух незламності, боротьби, оптимізму, енергії якої вражав завжди і по-різному.

18.03.1896 р. – в Києві народилася Надія Віталіївна Суровцова. Названа на честь батькової вчительки-революціонерки Надією. Зростала в атмосфері «студентського бунту».

1903 р. – родина Суровцових переїхала на постійне місце проживання до м. Умані, де Надійка навчалася в гімназії. Культ Шевченка завжди панував у родині Суровцових. Був присутній Кобзар та портрет Тараса Григоровича.

Здобула гімназійну освіту. До 1917 р. навчалася на історико-філологічному факультеті Петербурзького університету, брала активну участь в українському студентському житті.

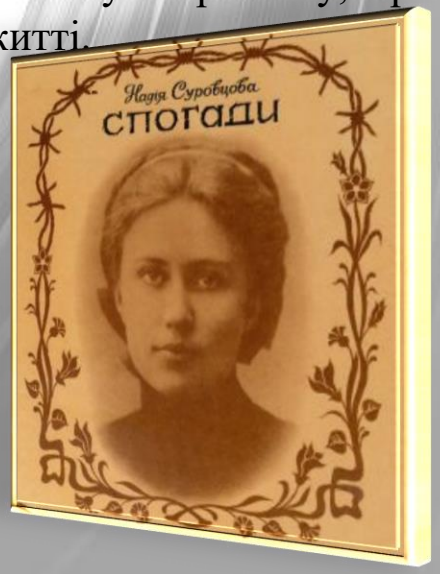

Суровцова, Н. Спогади [Текст] / Надія Суровцова. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 1996. – 432 с.

1925 переїхала до СРСР, спочатку — до Москви, потім — до Харкова. Працювала істориком, співробітником у системі Головліту, кіноуправлінні, у радіотелеграфному агентстві, Науково-дослідній Катедрі історії України ім. Д. Багалія. 1927 заарештована органами ГПУ СССР, засуджена і заслана в табори ГУЛАГ СССР. Лише 1954 звільнена.

Після реабілітації проживала в Умані. Займалась літературною і громадською роботою, контактуючи з провідними письменниками того часу. 1958 підготувала збірку новел «По той бік» (не видано). Залишила спогади.

В Умані за адресою вул. Воїнів-інтернаціоналістів, 6 діє Меморіальний музей-квартира Надії Суровцової.

Також в Умані одну з вулиць названо ім'ям Надії Суровцової.

Померла і похована в Умані.

Якименко, Л. Надія Суровцова (1896-1985): у пошуках втраченого часу [Текст] : [монографія] / Л. Якименко, І. Кривошея ; ; [під ред. О. А. Галича ; рец. В. М. Галич, Т. В. Кузнець, В. М. Мельниченко] ; Державний історико-архітектурний заповідник "Стара Умань", Уманський державний педагогічний ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2016. – 279, [1] с. – Бібліогр.: с. 247–272.

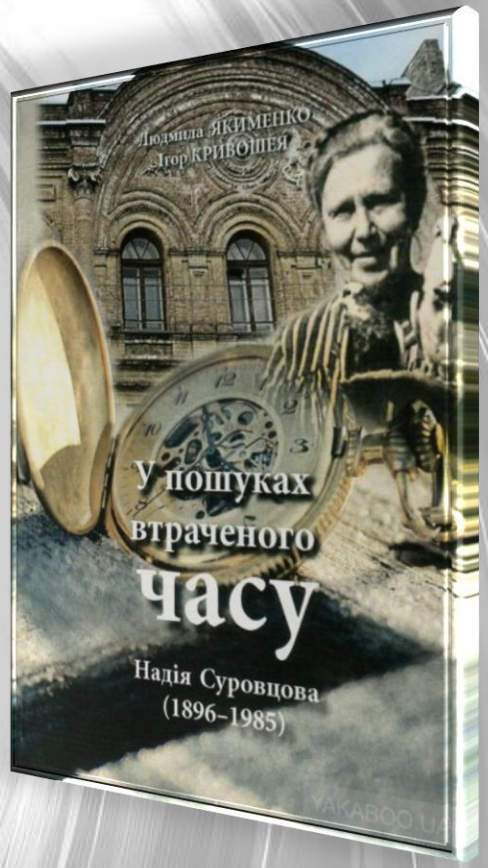

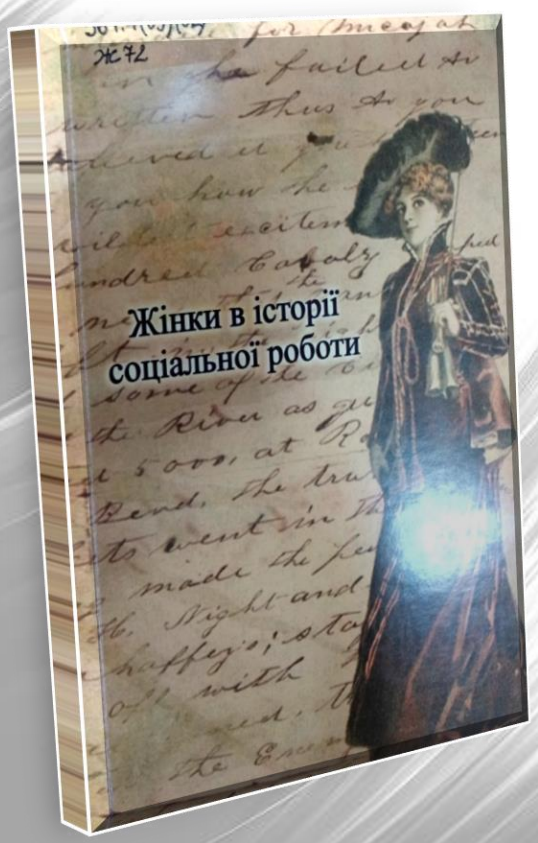

Жінки в історії соціальної роботи [Текст] : колективна монографія / Н. М. Коляда, О. Б. Петренко, Т. Д. Кочубей [та ін.] ; [рец.: Пустовіт Г. П., Рассказова О. І., Возна З. О.] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т соціальної та псих. освіти, Каф. соц. педагогіки та соц. роботи, Гендерний центр. – Умань : Візаві, 2018. – 251, [1] с. : іл., фотоіл., табл. – Бібліогр.: в тексті.

Уманчанин став головним казкарем країни

Уманчанин Сашко Лірник, вже відомий багатьом казкар, написав «зворушливу та чарівну історію для діточок від 5 до 105 рочків».

Театральна прем’єра вистави за оригінальним сценарієм Сашка Лірника на основі казки «Про дівчину Варочку, козака із запроданою душею та срібний грошик» проходили в Торонто.

Він не вважає себе письменником, скоріше – міфотворцем, який створює химерні казки. Його називають людиною, яка повернула українську казку до життя. Уманчанин Сашко Лірник, вже відомий багатьом казкар, який постійно спілкується з читачами, слухачами й глядачами. Він їздить з волонтерською місією на Донбас та за кордон, до української діаспори.

Окрім того, Сашко Лірник є автором мультиплікаційного серіалу про подорожі «Моя країна — Україна». Вже понад 25 років казки улюбленого казкаря-лірника чує весь світ.

А тепер зможуть щовечора слухати і жителі України. Нещодавно одна з всеукраїнських радіостанцій оприлюднила інформацію про старт нового проекту.

- Друзі, якщо ви втомилися від політичних казок, згубили сюжет, заплуталися у героях та антигероях, без вагань заходьте щодня до нас у гості о 20:30! – коментує Країна ФМ, - у нас казки без лапок. Для найменших і найвдячніших слухачів. Це той рідкісний випадок, коли інфантильність буде усім личити. Чесно говоримо ми і наш дорогий казкар Сашко Лірник.

Уманська народна майстриня Олена Поліщук

Олена Поліщук є доцентом кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету, кандидатом педагогічних наук, майстром українського народного декоративного розпису, членом Національної спілки майстрів народного мистецтва України та Заслуженим майстром народної творчості України. Роботи талановитої уманчанки зберігаються у фондах художніх музеїв Умані, Києва, Черкас, Канева та Вінниці. Значна частина робіт **Олени Поліщук** наразі перебуває у приватних колекціях у Києві, Дніпропетровську, Луцьку та за кордоном. Роботи уманської майстрині було використано у якості ілюстрацій до низки підручників та навчально-методичних посібників для студентів закладів вищої освіти.

Поліщук, О. В. Підготовка студентів до керівництва образотворчою діяльністю дітей дошкільного віку [Текст] : навчально-методичний посібник / О. В. Поліщук, О. В. Воєдило ; [рец.: Плахотнік О. В., Пащенко Д. І., Кушнір В. М.] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-тет дошкільної та спец. освіти. – Умань : Візаві, 2019. – 119, [1] с. : табл. – Бібліогр.: с. 100–104.

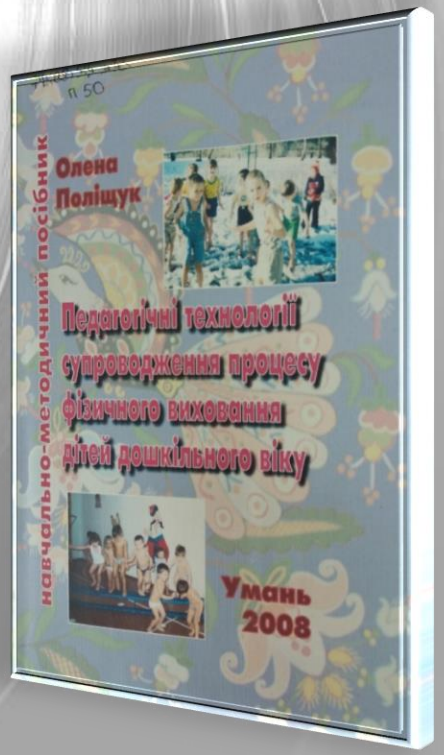

Поліщук, О. Педагогічні технології супроводження процесу фізичного виховання дітей дошкільного віку [Текст] : [навч.-методичний посібник] / Олена Поліщук; МОН України; УДПУ ім. П.Г.Тичини; рец.О.І.Безлюдний, О.А.Біда, Н.В.Рогальська. – Умань : Софія, 2008. – 142, [2] с. : іл. – Режим доступу: http://udpu.org.ua/library_files/417119.pdf. – Бібліогр.: в тексті.

Поліщук, О. В. Педагогічний супровід підготовки студентів до керівництва образотворчою діяльністю дошкільників [Текст] : навч.-метод. посібник / Олена Поліщук ; [рец. С. С. Попиченко, Л. В. Іщенко] ; МОН України, Уманський ДПУ імені П. Г. Тичини, Ін-т дошкільної та початкової освіти. – Умань : [Жовтий О. О.], 2008. – 147, [3] с. – Режим доступу: http://udpu.org.ua/library_files/420588.pdf. – Бібліогр.: с. 128–136.

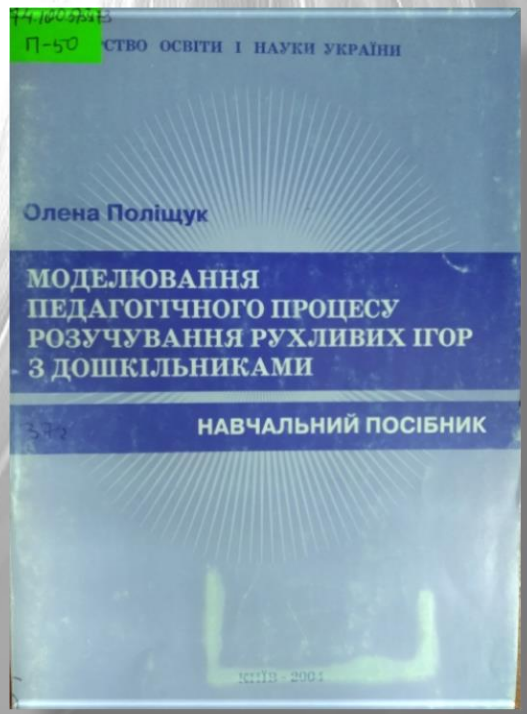

Поліщук, О. В. Моделювання педагогічного процесу розучування рухливих ігор з дошкільниками [Текст] : навч. пос. / Олена Поліщук ; МОН України. – К. : Міленіум, 2004. – 54 с. : іл. – 75-річчю УДПУ імені Павла Тичини присвячується. – Бібліогр.: с. 44–52.

Якщо вас зацікавили книги, використані в презентації, звертайтеся до відділу обслуговування читачів бібліотеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, де вам запропонують ще багато цікавої літератури на дану тематику.

Чекаємо на Вас!

Відділ комплектування та наукової обробки документів